

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně: **WELS - MONT - PRAHA s. r. o.**, se sídlem Národní 25, Praha 1, zastoupena JUDr. Karlem Polákem, advokátem se sídlem Lorecká 465, 284 01 Kutná Hora, proti žalovanému: **Finanční ředitelství pro hlavní město Prahu**, se sídlem Štěpánská 28, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 12. 2004, čj. FŘ 5282/15/04, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 11. 2008, čj. 8 Ca 218/2007 - 83,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 11. 2008, čj. 8 Ca 218/2007 - 83, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

[1] Finanční úřad pro Prahu 1 (dále jen „správce daně“) vyměřil žalobkyni platebním výměrem ze dne 7. 3. 2001, čj. 53920/01/001514/3305, daň z přidané hodnoty za zdaňovací období 4. čtvrtletí roku 1999. Stěžovatelka podala proti platebnímu výměru odvolání, které však neobsahovalo všechny zákonem požadované náležitosti. Správce daně proto vyzval žalobkyni k odstranění vad odvolání ve stanovené lhůtě. Žalobkyně vady odvolání neodstranila. Správce daně proto rozhodnutím ze dne 10. 12. 2003, čj. 247300/03/001514/3305, řízení o odvolání zastavil dle § 48 odst. 5 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (dále jen „daňový řád“). I proti posledně uvedenému

rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl, neboť neshledal v postupu správce daně žádné pochybení.

[2] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze. Městský soud dospěl k závěru, že žaloba byla podána po uplynutí lhůty k podání žaloby. Rozhodnutí žalovaného totiž bylo doručeno žalobkyni fikcí dne 20. 12. 2004, poté co písemnost byla ode dne 17. 12. 2004 uložena na poště. Žaloba však byla podána k poštovní přepravě až dne 11. 7. 2007. Z toho důvodu městský soud žalobu odmítl pro opožděnost na základě § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

II.

Stručné shrnutí základních argumentů uvedených v kasační stížnosti

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti usnesení městského soudu včasnou kasační stížnost. Na výzvu soudu k doplnění kasační stížnosti žalobkyně uvedla v podání ze dne 27. 1. 2009, že městský soud aplikoval fikci doručení korespondence v čase, kdy byl výlučný vlastník, jednatel, právní zástupce stěžovatelky v pracovní neschopnosti, čímž mu následně odebral právo na soudní a jinou právní ochranu.

[4] V doplnění ze dne 25. 8. 2010 stěžovatelka namítla, že městský soud aplikoval na danou věc § 24 odst. 2 správního řádu, ačkoliv je třeba použít § 17 daňového řádu, dle něhož činí lhůta k uložení a vyzvednutí zásilky 15 dnů. Soud tedy založil svůj závěr o opožděnosti žaloby na aplikaci právního předpisu, který na danou věc nedopadá. Dále uvádí, že nebyly splněny podmínky pro uložení písemnosti s následkem fikce doručení, tedy podmínka, že se adresát musí zdržovat v místě doručení. Stěžovatelka má sice v obchodním rejstříku zapsáno sídlo na adrese Národní 25, Praha 1, ale v době doručování zásilky neměla na této adrese žádné prostory, do tohoto domu neměla přístup a ani v něm nebyla poštovní schránka. Zdržováním se právnické osoby v místě doručení se rozumí, že právnická osoba v daném místě vyvíjí podnikatelskou nebo jinou činnost prostřednictvím svých zaměstnanců nebo jiných osob. V té době stěžovatelka ani žádnou podnikatelskou činnost nevyvíjela, neboť ji přerušila (od 24. 10. 2003 do 30. 6. 2005). Stěžovatelka nikdy neměla zaměstnance ani jiné osoby, které by byly oprávněny jednat jménem společnosti či vyvíjet jakoukoliv činnost, s výjimkou jednatele a jediného společníka pana Pavla Pátka. Ten byl v době od 22. 11. 2004 do 15. 1. 2005 nemocen, a tudíž práce neschopen, což bylo doloženo lékařským potvrzením. Z toho plyne, že se nemohl zdržovat na žádné z adres, na kterou mu bylo v prosinci 2004 rozhodnutí doručováno. I z toho důvodu nemohly být splněny podmínky pro uložení zásilky s účinkem fikce doručení. Adresa P. O. BOX 13, Třemošnice, nemůže být adresou, na které by se mohl kdokoli zdržovat. Na takovou adresu lze účinně doručit jen v případě, že je zásilka adresátem skutečně převzata. V době, kdy nebyl jednatel stěžovatelky nemocen, to fungovalo bez problémů, což plyne i z obsahu spisu. Písemnost tak nemohla být doručena ani ve smyslu § 17 odst. 9 daňového řádu.

[5] Stěžovatelka uzavřela, že k odmítnutí žaloby došlo přesto, že byla podána včas po té, co jí bylo napadené rozhodnutí řádně doručeno dne 6. 6. 2007. Městský soud se ve svém rozhodnutí vůbec nezabýval skutečnostmi, které stěžovatelka uvedla v žalobě, v níž již upozorňovala na neúčinnost doručení písemnosti a doložila, že napadené rozhodnutí jí

bylo řádně doručeno až dne 6. 6. 2007. Stěžovatelka navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] Výše uvedenou argumentaci zopakovala stěžovatelka i v přípisu ze dne 19. 10. 2010, jímž reagovala na vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti.

III.

Stručné shrnutí vyjádření žalovaného

[7] Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 13. 1. 2010 uvedl, že městský soud postupoval v dané věci zcela v souladu se zákonem, neboť žaloba byla skutečně podána opožděně (dne 11. 7. 2007). Žalobou napadené rozhodnutí bylo stěžovatelce doručeno dne 3. 1. 2005 v souladu s § 17 odst. 5 daňového řádu. Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[8] Ve vyjádření ze dne 18. 10. 2010 žalovaný sdělil, že stěžovatelka má sídlo dle zápisu v obchodním rejstříku na adrese Národní třída 25, Praha 1, a správci daně nikdy nesdělila jinou adresu pro doručování. Stěžovatelce bylo doručováno na adresu sídla, pošta zásilky dosílala na adresu P. O. BOX 13, Třemošnice. Ve většině případů byly zásilky na této adrese přebírány jednatelem stěžovatelky. Nelze akceptovat námitku, že na uvedené adrese v Praze 1 nemá stěžovatelka žádné prostory a v době doručování rozhodnutí byl jednatel stěžovatelky nemocen a práce neschopen. Žalovaný dodal, že bylo doručováno právnické osobě v souladu s § 17 odst. 5 daňového řádu.

IV.

Právní názor Nejvyššího správního soudu

[9] Kasační stížnost je důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti usnesení městského soudu pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 14. 7. 2005, čj. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, všechna zde cit. rozhodnutí NSS jsou přístupná na www.nssoud.cz) je rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, není-li z jeho odůvodnění zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené.

[11] Stěžovatelce je třeba dát zapravdu, že městský soud při posuzování včasnosti žaloby nesprávně vycházel z § 24 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., správní řád. Rozhodnutí žalovaného bylo vydáno v daňovém řízení, a proto je třeba posuzovat otázku účinnosti doručení rozhodnutí stěžovatelce pomocí § 17 daňového řádu (ve znění účinném v době doručování rozhodnutí, tj. v prosinci 2004).

[12] Dle § 17 odst. 9 daňového řádu se písemnosti určené právnickým osobám doručují pracovníkům oprávněným za tyto příjemce přijímat písemnosti. Není-li jich, doručuje se

písemnost, která je určena do vlastních rukou, tomu, kdo je oprávněn za příjemce jednat, ostatní písemnosti kterémukoliv jejich pracovníku, který písemnost přijme. Stejně se postupuje, ustanovil-li si příjemce u pošty osobu k přijímání docházejících zásilek. Ustanovení § 17 odst. 5 daňového řádu stanoví, že nebyl-li adresát písemnosti, která má být doručena do vlastních rukou, zastížen, ačkoliv se v místě doručení zdržuje, uloží doručovatel písemnost v místně příslušné provozovně držitele poštovní licence nebo u obecního úřadu a příjemce o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si příjemce písemnost do patnácti dnů od uložení, považuje se poslední den této lhůty za den doručení, i když se příjemce o uložení nedozvěděl.

[13] Otázkou, zda se může právnická osoba v místě doručování nezdržovat, se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 6. 11. 2008, čj. 2 Afs 89/2008 - 86. Uvedl, že za vyloučené je třeba považovat „nezdržování se“ z důvodu pobytu na dovolené, neboť to je u právnické osoby pojmově vyloučeno. Právnická osoba se v místě doručování nezdržuje, jestliže na adrese sídla, případně na adrese, kterou soudu sdělila, nebyl zastížen nikdo, kdo by byl oprávněn písemnost převzít a právnická osoba v místě doručování nevyvíjí podnikatelskou či jinou činnost prostřednictvím svých zaměstnanců či jiných osob (viz též rozsudek NSS ze dne 27. 5. 2003, čj. 6 Afs 3/2003 - 20, publ. pod č. 56/2004 Sb. NSS). Kumulativně se tedy předpokládá nevyvíjení podnikatelské či jiné činnosti právnickou osobou na dané adrese a současně nepřítomnost osoby oprávněné za právnickou osobu přebírat zásilky. Na okraj lze poznamenat, že pokud se adresát písemnosti nezdržuje na místě svého pobytu, sídla nebo adresy pro doručování ohlášené správci daně, doručují se mu písemnosti veřejnou vyhláškou (§ 19 odst. 1 daňového řádu). Ústavní soud k významu fikce doručení rozhodnutí v daňovém řízení v nálezu sp. zn. II. ÚS 23/03 ze dne 3. 6. 2003 (N 81/30 SbNU 257) uvedl: *„Právní fikce coby nástroj odmítnutí reality právem je nástrojem výjimečným, striktně určeným k naplnění tohoto, jednoho z hlavních ústavních postulátů právního řádu v podmínkách právního státu. Aby mohla právní fikce svůj účel (dosažení právní jistoty) splnit, musí respektovat všechny náležitosti, které s ní zákon spojuje. Nejsou-li všechny právní náležitosti splněny, není soud oprávněn naplnění fikce konstatovat (viz čl. 2 odst. 2 Listiny, podle něhož lze uplatňovat státní moc jen v případech a mezích stanovených způsobem, který zákon stanoví).“* (zvýraznění doplněno).

[14] Stěžovatelka v žalobě uvedla, že o rozhodnutí žalovaného nebyla řádně vyrozuměna, neboť uložení doporučené zásilky v době od 17. 12. 2004 do 3. 1. 2005 bylo neúčinné z důvodu nemoci a pracovní neschopnosti jediného společníka a současně jednatele stěžovatelky pana Pavla Pátka. Pan Pátek byl v době od 22. 11. 2004 do 14. 1. 2005 v pracovní neschopnosti, a proto nebylo v silách stěžovatelky převzít tuto poštovní zásilku. Stěžovatelce není známo, že by se žalovaný pokusil o opakované či náhradní doručení rozhodnutí počínaje dnem 14. 1. 2005. Poté, co se stěžovatelka dozvěděla o vydání rozhodnutí o odvolání, požádala žalovaného dne 10. 5. 2007 o jeho zaslání. Žalovaný žádosti vyhověl a doručil stěžovatelce své rozhodnutí dne 6. 6. 2007. Z těchto skutečností stěžovatelka v žalobě dovodila, že podala žalobu v zákonné lhůtě dvou měsíců. Spolu s žalobou stěžovatelka předložila kopii potvrzení pracovní neschopnosti vystavené dne 23. 11. 2004 praktickým lékařem MUDr. R. S. panu Pavlu Pátkovi. Dále předložila i kopie vyrozumění o zápisu údaje o přerušení provozování živností do živnostenského rejstříku.

[15] Z usnesení městského soudu plyne, že se touto argumentací stěžovatelky, která je s ohledem na shora uvedené relevantní pro posouzení splnění podmínek nastoupení fikce doručení, vůbec nezabýval. Pouze konstatoval, že rozhodnutí žalovaného bylo stěžovatelce doručováno jak na adresu sídla společnosti, tak na adresu P. O. Box 13, Třemošnice. Písemnost byla uložena na poště od 17. 12. 2004 do 3. 1. 2005 a poté vrácena zpět žalovanému. Fikce doručení nastala dle městského soudu dne 20. 12. 2004. Rovněž s listinnými důkazy, které stěžovatelka soudu předložila spolu s žalobou a jejichž provedení navrhla na podporu svých tvrzení, se městský soud nikterak nevypořádal. Nejvyšší správní soud tedy shledal usnesení městského soudu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [srov. Nález ÚS sp. zn. IV. ÚS 591/99 ze dne 24. 2. 2000 (N 31/17 SbNU 225)].

V.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[16] S ohledem na shora uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Proto zrušil usnesení městského soudu a věc mu vrací k dalšímu řízení (viz § 110 odst. 1 s. ř. s.). V něm je městský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). Městský soud proto posoudí na podkladě tvrzení stěžovatelky a důkazů, které předložila, zda při doručování rozhodnutí žalovaného stěžovatelce v měsíci prosinci 2004 byly splněny podmínky § 17 odst. 5 daňového řádu pro nastoupení fikce doručení.

[17] V novém rozhodnutí pak městský soud rozhodne také o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. listopadu 2010

JUDr. Josef Baxa
předseda
senátu